TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. gegužės 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Pavojingų krovinių vidaus vežimas – Direktyva 2008/68/EB – 5 straipsnio 1 dalis – Sąvoka „konstrukcijos reikalavimas“ – Draudimas nustatyti griežtesnius konstrukcijos reikalavimus – Valstybės narės institucija, nurodanti degalinei priimti suskystintas naftos dujas (SND) tik iš dujovežių, turinčių specialią karščiui atsparią dangą, kuri nenumatyta Europos sutartyje dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR) – Neteisėtumas – Sprendimas, kurio tam tikros kategorijos teisės subjektai negali teisiškai ginčyti – Griežtai apibrėžta galimybė pasiekti, kad toks sprendimas būtų panaikintas akivaizdaus prieštaravimo Sąjungos teisei atveju – Teisinio saugumo principas – Veiksmingumo principas“

Byloje C-120/19

dėl *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) 2019 m. sausio 30 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2019 m. vasario 15 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

X

prieš

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend,

dalyvaujant

Tamoil Nederland BV,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai N. Wahl (pranešėjas), F. Biltgen, L. S. Rossi ir J. Passer,

generalinis advokatas E. Tanchev,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *College van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend*, atstovaujamos *advocaat* J. R. van Angeren,

* Proceso kalba: nyderlandų.

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. S. Schillemans, M. K. Bulterman ir M. H. S. Gijzen,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos D. Klebs ir J. Möller,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Nijenhuis ir N. Yerrell,

susipažinęs su 2021 m. sausio 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais (OL L 260, 2008, p. 13), iš dalies pakeistos 2014 m. lapkričio 21 d. Komisijos direktyva 2014/103/ES (OL L 335, 2014, p. 15) (toliau – Direktyva 2008/68), 5 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant X ir *College van burgemeester en wethouders van de gemeente Purmerend* (Piurmerendo savivaldybės mero ir tarybos narių kolegija, Nyderlandai; toliau – savivaldybės kolegija) ginčą dėl sprendimo, kuriuo pastaroji nustatė reikalavimus dėl suskystintų naftos dujų (SND) tiekimo į jos teritorijoje esančią degalinę.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2008/68 1, 5, 11 ir 22 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(1) Pavojingų krovinių vežimas keliais, geležinkeliais ar vidaus vandens keliais kelia didelį avarijų pavojų. Todėl turėtų būti imamasi priemonių užtikrinti, kad toks vežimas būtų vykdomas geriausiomis įmanomomis saugos sąlygomis.

<…>

(5) [1957 m. rugsėjo 30 d. Ženevoje sudaryta Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR)] <…> nustato vienodas saugaus tarptautinio pavojingų krovinių vežimo taisykles. Šios taisyklės taip pat turėtų būti taikomos nacionaliniam vežimui, kad visoje Bendrijoje būtų suvienodintos pavojingų krovinių vežimo sąlygos ir užtikrintas tinkamas bendrosios transporto rinkos veikimas.

<…>

(11) Kiekvienai valstybei narei turėtų likti teisė, remiantis kitomis priežastimis nei sauga, reguliuoti ar drausti pavojingų krovinių vežimą savo teritorijoje, pavyzdžiui – remiantis nacionaliniu saugumu ar aplinkos apsauga.

<…>

(22) Kadangi šios direktyvos tikslų – užtikrinti vienodą suderintų saugos taisyklių taikymą visoje Bendrijoje ir aukštą nacionalinių ir tarptautinių vežimo operacijų saugos lygį – valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl to, jog dėl šios direktyvos masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, Bendrija gali patvirtinti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. <…>“

4 Šios direktyvos 1 straipsnio 1 ir 5 dalyse nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma pavojingų krovinių vežimui keliais, geležinkeliais ar vidaus vandens keliais valstybėse narėse ar iš vienos į kitą, įskaitant pakrovimo ir iškrovimo veiklą, transporto rūšies pakeitimą ir sustojimus, būtinus dėl vežimo aplinkybių.

<…>

5. Valstybės narės gali reglamentuoti ar drausti pavojingų krovinių vežimą jų teritorija remdamosi tik kitomis priežastimis nei transportavimo sauga.“

5 Minėtos direktyvos 3 straipsnyje numatyta:

„1. Nedarant poveikio 6 straipsnio taikymui, neturi būti vežami pavojingi kroviniai, kuriuos vežti draudžiama pagal I priedo I.1 skirsnį, II priedo II.1 skirsnį arba III priedo III.1 skirsnį.

2. Nedarant poveikio bendrųjų patekimo į rinką taisyklių ar krovinių vežimui bendrai taikomų taisyklių taikymui, pavojingus krovinius vežti leidžiama laikantis I priedo I.1 skirsnyje, II priedo II.1 skirsnyje ir III priedo III.1 skirsnyje nustatytų sąlygų.“

6 Remiantis tos pačios direktyvos 5 straipsnio 1 dalimi:

„Valstybės narės dėl saugos priežasčių gali taikyti griežtesnes nuostatas, išskyrus konstrukcijos reikalavimus, nacionaliniam pavojingų krovinių vežimui jų teritorijoje registruotomis arba pradėtomis naudoti transporto priemonėmis, vagonais ir vidaus vandens laivais.“

7 Direktyvos 2008/68 6 straipsnyje numatyta, kad valstybės narės gali nukrypti, be kita ko, nuo tam tikrų taisyklių, numatytų šios direktyvos prieduose.

8 Šios direktyvos I priede nurodyta, kad taikytini 2015 m. sausio 1 d. galiojusios redakcijos ADR (toliau – 2015 m. ADR) A ir B priedai.

9 Vienintelėje 2015 m. ADR konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad susitariančiosios šalys „siek[ia] padidinti tarptautinių vežimų keliais saugumą“, o 2015 m. ADR 3 straipsnyje nurodyta, kad šios sutarties priedai sudaro neatskiriamą jos dalį.

10 2015 m. ADR A priedo 1 dalies 1.2 skyriaus 1.2.1 poskirsnyje cisternos korpusas apibrėžtas kaip „cisternos dalis medžiagai, kurią ketinama vežti, laikyti, įskaitant angas ir jų sklendes, kurioje nėra eksploatavimo įrangos ar išorinės konstrukcinės įrangos“.

11 2015 m. ADR 3 dalies 3.2 skyriaus A lentelėje pateiktas pavojingų krovinių sąrašas ir jame, be kita ko, nurodyta:

JT Nr.	Pavadinimas ir aprašymas	Klasė	<…>	ADR cisternos		<…>
				Cisternos kodas 4.3	Spec. nuostatos 4.3.5, 6.8.4	
(1)	(2)	(3a)	<…>	(12)	(13)	<…>
<…>	<…>	<…>	<…>	<…>	<…>	<…>
1075	NAFTOS DUJOS, SUSKYS-TINTOS	2	<…>	PxBN(M)	TA 4 TT 9 TT 11	<…>
<…>	<…>	<…>	<…>	<…>	<…>	<…>

12 2015 m. ADR A priedo 4 dalies 4.3 skyriaus pavadinimas yra „Stacionariųjų cisternų (cisterninių transporto priemonių), nuimamųjų cisternų, konteinerinių cisternų ir cisternų-nuimamųjų kėbulų, kurių korpusas pagamintas iš metalų, ir transporto priemonių baterijų ir daugiaelemenčių dujų konteinerių (DDK) naudojimas“. Šio skyriaus 4.3.2.1.2 poskirsnyje nustatyta:

„Privalomas cisternos, transporto priemonės baterijos ir DDK tipas, žymimas kodu, nurodytas 3.2 skyriaus A lentelės 12 stulpelyje. <…> Keturių kodo simbolių paaiškinimai nurodyti 4.3.3.1.1 poskirsnyje (kai vežama medžiaga priklauso 2 klasei) <…>“

13 2015 m. ADR A priedo 4 dalies 4.3 skyriaus 4.3.3.1.1 poskirsnyje pateikta ši lentelė:

Dalis	Aprašymas	Cisternos kodas
1	Cisternos, transporto priemonės baterijos arba DDK tipai	<…> P = cisterna, transporto priemonė baterija ar DDK suskystintoms dujoms ar dujoms, ištirpintoms slegiant; <…>
<…>	<…>	<…>

14 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriaus pavadinimas yra „Stacionariųjų cisternų (cisterninių transporto priemonių), nuimamųjų cisternų, konteinerinių cisternų ir cisternų-nuimamųjų kėbulų, kurių korpusai pagaminti iš metalų, taip pat transporto priemonių baterijų ir daugiaelemenčių dujų konteinerių (DDK) konstrukcijos, įrangos, tipo patvirtinimo, apžiūros ir bandymų [bei žymėjimo] reikalavimai“. Šio skyriaus 6.8.2.1.9 poskirsnis priskirtas prie 6.8.2.1 poskirsnyje numatytų „konstrukcijos“ reikalavimų ir suformuluotas taip:

„Korpusų ir jų apsauginės dangos medžiagose, kurios liečiasi su turiniu, neturi būti medžiagų, kurios gali pavojingai reaguoti su turiniu <…>, kad nesusidarytų pavojingi junginiai arba [labai] nesumažėtų medžiagos atsparumas.

<…>“

15 Šio 6.8 skyriaus 6.8.2.1.24–6.8.2.1.26 poskirsniuose, prieš kuriuos yra antraštė „Kiti konstrukcijos reikalavimai“, numatyta:

„6.8.2.1.24 Apsauginė danga turi būti suprojektuota taip, kad ji išliktų sandari, nepaisant deformacijos, kuri gali atsirasti įprastomis vežimo sąlygomis <…>

6.8.2.1.25 Šilumos izoliacija turi būti suprojektuota taip, kad netrukdytų lengvai pasiekti pripildymo ir ištuštinimo įtaisų bei apsauginių vožtuvų ar netrikdytų jų tinkamo veikimo.

6.8.2.1.26 Jei korpusai, skirti vežti liepsni[e]siems skysčiams, kurių pliūpsnio temperatūra ne aukštesnė kaip 60° C, yra su apsaugine danga (vidinė danga) iš nemetalinių medžiagų, korpuso apsauginė danga turi būti suprojektuota taip, kad nekiltų užsiliepsnojimo nuo elektrostatinio krūvio pavojus.“

16 Minėto 6.8 skyriaus 6.8.3 skirsnį sudaro vien antraštė „Specialieji 2 klasei taikomi reikalavimai“, o šios nuostatos 6.8.3.1 poskirsnis konkrečiai skirtas „[k]orpusų konstrukcijai“. To paties skirsnio 6.8.3.1.1 poskirsnyje nurodyta:

„Korpusai, skirti vežti suslėgtoms ar suskystintoms dujoms arba dujoms, ištirpintoms slegiant, turi būti pagaminti iš plieno. <…>“

17 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriaus 6.8.4 skirsnyje, be kita ko, įtvirtintos „[s]pecialiosios nuostatos“ TA 4, TT 9 ir TT 11, pagal šio sprendimo 11 punkte nurodytą A lentelę taikomos cisternoms, kuriomis gabenamos SND.

18 Šio 6.8 skyriaus 6.8.5.1.1 poskirsnyje nustatyta: kai stacionariosios cisternos yra suvirintinės, korpusai, skirti suspaustoms, suskystintoms ar ištirpintoms slegiant 2 klasės dujoms vežti, turi būti iš plieno; jie taip pat gali būti pagaminti iš aliuminio, aliuminio lydinio, vario ar vario lydinio, kai vežamos atšaldytos suskystintos 2 klasės dujos.

Nyderlandų teisė

19 *Algemene wet bestuursrecht* (Bendrasis administracinės teisės įstatymas, toliau – *Awb*) 8:69a straipsnyje nustatyta:

„Administracinio teismo teisėjas nepanaikina sprendimo dėl to, kad jis pažeidžia rašytą ar nerašytą teisės normą arba bendrąjį teisės principą, jei šia norma arba principu akivaizdžiai nesiekiama apsaugoti asmens, kuris jais remiasi, interesų.“

20 2016 m. birželio 14 d. *Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu* (valstybės sekretorius, atsakingas už infrastruktūrą ir aplinką) *circulaire effectafstanden externe veiligheid LPG-tankstations voor besluiten met gevolgen voor de effecten van een ongeval* (Aplinkraštis dėl saugių atstumų, susijusių su išorine SND degalinių sauga, nustatymo sprendimuose, turinčiuose įtakos avarijų padariniams; *Stcrt.* 2016, Nr. 31453, toliau – 2016 m. birželio 14 d. aplinkraštis) kompetentingos institucijos yra raginamos, kai priima sprendimus teritorijų planavimo srityje, atsižvelgti į tam tikrus saugius atstumus, leidžiančius išvengti avarijų, galinčių kilti degalinėje priimant SND, padarinių pagal „Safety Deal hittewerende bekleding op LPG-autogastankwagens“ (Saugos susitarimas dėl karščiui atsparios SND dujovežių dangos; *Stcrt.* 2016, Nr. 31448, toliau – *Safety Deal*), vadovaujantis tuo, kad, pirma, praktiškai visuose Nyderlandų dujovežiuose, kuriais vykdomas tiekimas į tokias degalines, yra įrengta speciali karščiui atspari danga, galinti pavėlinti „verdančio skysčio garų sukeliamo sprogimo“ efektą (*boiling liquid expanding vapour explosion* arba „BLEVE efektas“) mažiausiai iki 75 minučių po gaisro pradžios (toliau – nagrinėjama speciali karščiui atspari danga), ir, antra, tiekimas į atitinkamas degalines paprastai atliekamas sunkvežimiais, turinčiais tokią dangą.

21 *Safety Deal*, kurį pasirašė valstybės sekretorius, atsakingas už infrastruktūrą ir aplinką, *Vereniging Vloeibaar Gas* (Suskystintųjų dujų asociacija, Nyderlandai) ir kitos SND sektoriuje veikiančios organizacijos ar asociacijos, iš esmės patvirtina šios asociacijos narių įsipareigojimą, tiekiant SND į degalines, naudoti tik dujovežius, kuriuose yra nagrinėjama speciali karščiui atspari danga, o kitos organizacijos ir asociacijos įsipareigoja paremti šį tikslą, stengdamosi skatinti savo nares jo siekti ir užtikrindamos jo įgyvendinimą. Be to, visos *Safety Deal* šalys pritarė 2016 m. birželio 14 d. aplinkraščio turiniui.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

22 X gyvena maždaug 125 metrų atstumu nuo degalinės, kuri nuo 1977 m. prekiauja, be kita ko, SND. Siekdama, kad ši degalinė nutrauktų prekybą SND dėl rizikos, kurią ši prekyba kelia netoliese esančių gyvenamųjų namų saugumui, X paprašė savivaldybės kolegijos panaikinti degalinei šiuo tikslu išduotą aplinkosaugos leidimą.

23 2015 m. birželio 30 d. sprendimu savivaldybės kolegija šį prašymą atmetė ir 2016 m. sausio 18 d. sprendimu (toliau – 2016 m. sausio 18 d. sprendimas) nustatė šiai degalinei du papildomus reikalavimus, susijusius su SND priėmimu. Jame buvo numatyta, kad SND į degalinę nuo šiol turi būti tiekiamos dujovežiais, kuriuose, pirma, įrengta nagrinėjama speciali karščiui atspari danga ir, antra, yra pagerinta pildymo žarna. Savivaldybės kolegijos nuomone, šie du reikalavimai leido iki priimtino lygio sumažinti avarijų riziką tiekiant SND į minėtą degalinę.

24 Kiek tai susiję su karščiui atsparios dangos reikalavimu, pažymėtina, kad Nyderlandų valdžios institucijos prieš kelis mėnesius buvo, pirma, sudariusios *Safety Deal* ir, antra, priėmusios 2016 m. birželio 14 d. aplinkraštį, kuriame įtvirtinta papildoma SND prekiaujančių degalinių rizikos valdymo politika, grindžiama tuo, kad tiekimas į šias degalines turi būti vykdomas tik dujovežiais, turinčiais nagrinėjamą specialią karščiui atsparią dangą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad tame aplinkraštyje aiškiai nenurodyta, jog kompetentingos valdžios institucijos turi nustatyti tokį dangos reikalavimą aplinkosaugos leidime, kurį išduoda SND prekiaujančioms degalinėms. Jis priduria, kad Nyderlandų valdžios institucijos nusprendė nenustatyti šio reikalavimo bendroje privalomoje nuostatoje, nes manė, kad tokia nuostata gali pažeisti Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį.

25 Manydama, kad abu 2016 m. sausio 18 d. sprendime nustatyti reikalavimai turi būti panaikinti, nes negali būti įgyvendinti dėl jų nesuderinamumo, be kita ko, su Direktyva 2008/68, X pareiškė skundą dėl šio sprendimo *rechtbank Noord-Holland* (Šiaurės Olandijos apylinkės teismas, Nyderlandai). 2017 m. birželio 8 d. sprendimu tas teismas skundą atmetė.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nagrinėjantis X apeliacinį skundą dėl šio sprendimo, mano, kad reikalavimas naudoti pagerintą pildymo žarną nepažeidžia Direktyvos 2008/68 nuostatų, todėl gali būti paliktas galioti. Vis dėlto jam kyla abejonių dėl reikalavimo, susijusio su nagrinėjama specialia karščiui atsparia danga, atitikties šiai direktyvai.

27 Manydamas, kad karščiui atspari dujovežio danga yra „konstrukcijos“ elementas, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar reikalavimas, susijęs su nagrinėjama specialia karščiui atsparia danga, gali būti laikomas „konstrukcijos reikalavimu“, draudžiamu pagal šią nuostatą, atsižvelgiant į tai, kad, pirma, šis reikalavimas taikomas ne dujovežio savininkui ar eksploatuotojui tiesiogiai, bet degalinės operatoriui, ir, antra, jis numatytas ne privalomoje bendro pobūdžio nacionalinės teisės nuostatoje, bet aplinkosaugos leidime, išduotame atitinkamai degalinei. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui neaišku, ar reikia atsižvelgti į tai, kad, nors Nyderlandų valdžios institucijos nenustatė minėto reikalavimo privalomoje bendro pobūdžio nuostatoje, nes jis gali būti

nesuderinamas su Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalimi, bet sudarė *Safety Deal* ir priėmė 2016 m. birželio 14 d. aplinkraštį, siekdamos užtikrinti, kad visoje nacionalinėje teritorijoje SND į degalines būtų tiekiamos tik dujovežiais, turinčiais nagrinėjamą specialią karščiui atsparią dangą.

28 Jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad reikalavimas, susijęs su nagrinėjama specialia karščiui atsparia danga, yra „konstrukcijos reikalavimas“, draudžiamas pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad vien tokia išvada neleistų panaikinti 2016 m. sausio 18 d. sprendimo, kuriame nustatytas šis reikalavimas. Iš tiesų pagal *Awb* 8:69a straipsnį administracinio teismo teisėjas negali panaikinti sprendimo, kuriuo pažeidžiama teisės norma, jeigu ja akivaizdžiai nesiekiama apsaugoti atitinkamo pareiškėjo interesų. O Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalimi akivaizdžiai nesiekiama apsaugoti X intereso, kad būtų užtikrinta faktinė netoli aptariamos degalinės esančio gyvenamojo kvartalo apsauga.

29 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Nyderlandų teisę savivaldybės kolegija negali į leidimą įtraukti reikalavimo, jeigu negali užtikrinti, kad adresatas jo laikysis, taigi šis reikalavimas negali būti įvykdytas priimant vėlesnį sprendimą. Atsižvelgdamas į šį argumentą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad remdamasis taikytina Nyderlandų teise jis galėtų panaikinti reikalavimą, susijusį su nagrinėjama specialia karščiui atsparia danga, motyvuodamas tuo, kad jis negalėtų būti vėliau įvykdytas, nes prieštarauja tokiai teisės normai, kokia yra Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalis, tačiau su sąlyga, kad atlikus supaprastintą vertinimą nekyla jokių abejonių, jog nagrinėjamas reikalavimas negalėjo būti nustatytas (toliau – akivaizdumo kriterijus). Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar akivaizdumo kriterijus atitinka Sąjungos teisę ir ypač veiksmingumo principą, pagal kurį dėl atitinkamų nacionalinės teisės nuostatų naudojimasis iš Sąjungos teisės kylančiomis teisėmis neturi tapti praktiškai neįmanomas arba labai sudėtingas.

30 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, viena vertus, pažymi, kad taikant akivaizdumo kriterijų Sąjungos teisės veiksmingumui galėtų būti pakenkta, nes šis kriterijus tenkinamas tik išimtiniais atvejais ir juo asmeniui nustatoma aukšta riba, o Teisingumo Teismas 1999 m. balandžio 29 d. Sprendime *Ciola* (C-224/97, EU:C:1999:212) ir 2006 m. balandžio 6 d. Sprendime *ED & F Man Sugar* (C-274/04, EU:C:2006:233) nusprendė, kad iš sprendimo, kurio negalima teisiškai ginčyti, kylanti pareiga gali būti panaikinta nagrinėjant vėlesnį sprendimą skirti sankciją, pagrįstą pirmuoju iš šių sprendimų, dėl šio pirmojo sprendimo neatitikties Sąjungos teisei.

31 Kita vertus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad svarbus yra teisinio saugumo principas, kuris galėtų pateisinti tai, kad reikalavimas, kurio negalima teisiškai ginčyti, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kalbant apie tokį asmenį, kaip X, gali būti ginčijamas sprendimo, kuriuo siekiama minėtą reikalavimą įgyvendinti, etape tik tuo Nyderlandų teisėje numatytu atveju, kai akivaizdu, kad jis negalėjo būti nustatytas, nes prieštarauja Sąjungos teisei. Todėl aukštą ribą, kuri šiuo atžvilgiu nustatoma akivaizdumo kriterijumi, pateisina teisinio saugumo interesui teikiama svarba. Be to, šiam teismui kyla klausimas, ar pirmesniame punkte minėta Teisingumo Teismo jurisprudencija yra taikytina pagrindinėje byloje, nes bylose, kuriose priimti tie sprendimai, buvo nagrinėjamas vėlesnis sprendimas, kuriuo teisės subjektui skirta sankcija, o nagrinėjamu atveju taip nėra.

32 Šiomis aplinkybėmis *Raad van State* (Valstybės Taryba, Nyderlandai) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. a) Ar Direktyvos [2008/68] 5 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad pagal ją draudžiama leidime SND degalinei nustatyta sąlyga, kad į šią degalinę SND gali būti tiekiamos tik SND dujovežiais su karščiui atsparia danga, o SND dujovežių eksploatuotojui ar eksploatuotojams šis įpareigojimas tiesiogiai nenustatomas?

b) Ar atsakant į pirmąjį klausimą reikšminga aplinkybė, jog valstybė narė su SND sektoriaus rinkos dalyvių organizacijomis (be kitų, su SND degalinių operatoriais, SND gamintojais, pardavėjais ir transportuotojais) sudarė susitarimą [*Safety Deal*], kuriuo šalys įsipareigojo naudoti karščiui atsparią dangą, ir paskui ši valstybė narė išleido aplinkraštį, kaip antai [2016 m. birželio 14 d. aplinkraštis], kuriame buvo nustatyta papildoma rizikos valdymo politika, grindžiama prielaida, jog SND į degalines tiekiamos dujovežiais su karščiui atsparia danga?

2. a) Kai nacionalinis teismas tikrina vykdymo sprendimo, kuriuo siekiama užtikrinti teisiškai nebeskundžiamos ir Sąjungos teisę pažeidžiančios leidimo sąlygos įvykdymą, teisėtumą:

– ar pagal Sąjungos teisę, visų pirma Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl nacionalinės proceso autonomijos, leidžiama, kad nacionalinis teismas iš esmės preziumuotų, jog tokia leidimo sąlyga yra teisėta, išskyrus atvejus, kai ji akivaizdžiai pažeidžia viršesnę teisę, įskaitant Sąjungos teisę? Jei taip, ar pagal Sąjungos teisę ši išimtis siejama su (papildomomis) sąlygomis?

– ar vis dėlto nacionalinis teismas pagal Sąjungos teisę – be kita ko, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimus *Ciola* (C-224/97, EU:C:1999:212) ir 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimą *ED & F Man Sugar* (C-274/04, EU:C:2006:233) – turi netaikyti tokios leidimo sąlygos dėl to, kad ji pažeidžia šią teisę?

b) Ar atsakant į 2 klausimo a punktą turi reikšmės tai, ar vykdymo sprendimas numato atitaisomąją sankciją (anglų k. *remedy*), ar baudžiamąją sankciją (anglų k. *criminal charge*)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

33 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją valstybės narės valdžios institucijoms draudžiama remiantis aplinkosaugos leidimo forma priimtu administraciniu sprendimu nustatyti reikalavimą degalinei priimti SND tik iš dujovežių, turinčių specialią karščiui atsparią dangą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje.

34 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį valstybės narės dėl transportavimo saugos priežasčių gali taikyti griežtesnes nuostatas, išskyrus konstrukcijos reikalavimus, nacionaliniam pavojingų krovinių vežimui jų teritorijoje registruotomis arba pradėtomis naudoti transporto priemonėmis, vagonais ir vidaus vandens kelių laivais.

35 Iš šios formuluotės matyti, kad, kiek tai susiję su tokiu nacionaliniu vežimu, pagal šio 5 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms draudžiama dėl transportavimo saugos priežasčių taikyti griežtesnius konstrukcijos reikalavimus.

36 Vis dėlto nei minėtoje 5 straipsnio 1 dalyje, nei jokioje kitoje Direktyvos 2008/68 nuostatoje nėra apibrėžta sąvoka „konstrukcijos reikalavimai“, taip pat nenurodytas reikalavimų standartas, palyginti su kuriuo valstybės narės turi nepriimti griežtesnių nuostatų.

37 Nepaisant to, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2008/68 3 straipsnio 2 dalį pavojingus krovinius leidžiama vežti tik laikantis sąlygų, nustatytų, be kita ko, šios direktyvos I priedo I.1 skirsnyje, kuriame daroma nuoroda į tuo metu, kai klostėsi pagrindinės bylos faktinės aplinkybės, galiojusios redakcijos ADR, t. y. 2015 m. ADR, A ir B priedus.

38 2015 m. ADR A priedo 6 dalyje ir B priedo 9 dalyje yra numatyti „konstrukcijos reikalavimai“. Todėl Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „konstrukcijos reikalavimai“ turi būti suprantama atsižvelgiant į atitinkamus reikalavimus, išdėstytus minėtose šių priedų dalyse, o valstybės narės neturi teisės nustatyti griežtesnių reikalavimų.

39 Konkrečiai dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamų SND vežti skirtų dujovežių reikia pažymėti, kad pagal kartu taikomas 2015 m. ADR A priedo 4 dalies 4.3 skyriaus 4.3.2.1.2 ir 4.3.3.1.1 poskirsnių ir 6.8 skyriaus 6.8.3.1.1 ir 6.8.5.1.1 poskirsnių nuostatas, aiškinamas kartu su šio priedo 3 dalies 3.2 skyriaus A lentele, SND, kaip pavojingo krovinio, priskiriamo prie 2 klasės, vežimas turi būti vykdomas cisterninėmis transporto priemonėmis, kurių cisternų korpusai pagaminti iš metalų. Taip pat reikia pažymėti, kad 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriuje, be kita ko, įtvirtinti „konstrukcijos reikalavimai“, taikomi cisterninėms transporto priemonėms, kurių cisternų korpusai yra pagaminti iš metalų.

40 Iš to matyti, kad, kiek tai susiję su SND vežti skirtais dujovežiais, Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „konstrukcijos reikalavimai“ turi būti suprantama kaip atitinkanti „konstrukcijos reikalavimus“, apibrėžtus 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriuje, ir konkrečiai šio skyriaus 6.8.2.1, 6.8.3.1 ir 6.8.5.1 poskirsniuose išdėstytas taisykles, taip pat specialias nuostatas TA 4, TT 9 ir TT 11, išdėstytas minėto skyriaus 6.8.4 skirsnyje ir taikomas tokioms cisterninėms transporto priemonėms pagal 2015 m. ADR A priedo 3 dalies 3.2 skyriuje pateiktą lentelę.

41 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad iš Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalies matyti: kiek tai susiję su nacionaliniu SND vežimu, atliekamu, be kita ko, valstybių narių teritorijoje registruotais arba pradėtais naudoti dujovežiais, šios valstybės narės negali dėl saugumo priežasčių taikyti griežtesnių konstrukcijos reikalavimų, nei aiškiai numatyti 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriuje.

42 Nagrinėjamu atveju, nors 2015 m. ADR A priedo 6 dalies 6.8 skyriuje iš tiesų yra numatyti keli reikalavimai, susiję su korpuso ar cisternos apsauginės dangos ar šilumos izoliacijos konstrukcija, kaip antai išdėstyti šio skyriaus 6.8.2.1.9 ir 6.8.2.1.24–6.8.2.1.26 poskirsniuose, reikia konstatuoti, kad tame priede nėra reikalavimo dėl tokios karščiui atsparios dangos, kokios reikalaujama pagrindinėje byloje nagrinėjamu atveju, t. y. karščiui atsparios dangos, kuri galėtų pavėlinti BLEVE efektą mažiausiai iki 75 minučių po gaisro pradžios.

43 Darytina išvada, kad pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms, kiek tai susiję su nacionaliniu pavojingų krovinių vežimu, atliekamu, be kita ko, jų teritorijoje įregistruotomis arba pradėtomis naudoti transporto priemonėmis, draudžiama dėl transportavimo saugos priežasčių reikalauti, kad šios transporto priemonės turėtų karščiui atsparią dangą, kuri nenumatyta ADR konstrukcijos reikalavimuose, nes tokia danga yra griežtesnis konstrukcijos reikalavimas, draudžiamas pagal šią direktyvą.

44 Šio aiškinimo nepaneigia tai, kad toks reikalavimas, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, įtvirtintas pažeidžiant Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį, buvo, pirma, nustatytas degalinei, o ne tiesiogiai dujovežių savininkams ar eksploatuotojams, ir, antra, nustatytas konkrečiu atveju, o ne kaip bendro pobūdžio privaloma nuostata.

45 Iš tiesų Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalyje valstybėms narėms nustatytas aiškus, bendras ir absoliutus draudimas, kurio jos turi paisyti bet kokiomis aplinkybėmis ir visomis priemonėmis, turint omenyje, kad pagal Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 1 dalį sąvoka „vežimas“ apima ir pavojingų krovinių iškrovimo veiklą, kaip antai atliekamą tiekiant SND į degalinę.

46 Taigi pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį draudžiama bet kokia valstybės narės priimta priemonė, įskaitant savivaldybės institucijos individualaus administracinio sprendimo, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamo aplinkosaugos leidimo, forma priimtą priemonę, kuri prieštarauja šioje

nuostatoje įtvirtintam draudimui, net jei tokia priemone konstrukcijos reikalavimas tik netiesiogiai nustatomas dujovežių eksploatuotojams, suinteresuotiems arba įpareigotiems užtikrinti SND tiekimą šios priemonės adresatui.

47 Be to, tai, kad Nyderlandų valdžios institucijos sudarė *Safety Deal* ir priėmė 2016 m. birželio 14 d. aplinkraštį, siekdamos nacionaliniu lygmeniu užtikrinti, kad dujovežiai, naudojami tiekti SND į Nyderlandų teritorijoje esančias degalines, turėtų nagrinėjamą specialią karščiui atsparią dangą, negali turėti jokios įtakos atsakymui į pirmąjį klausimą, nes tokios priemonės niekaip negali pateisinti tokio administracinio sprendimo, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamas aplinkosaugos leidimas, kuriame nustatytas konstrukcijos reikalavimas, draudžiamas pagal Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį.

48 Antra, reikia konstatuoti, kad, priešingai, nei savo rašytinėse pastabose iš esmės teigia Komisija, iš Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalies negalima daryti išvados, kad valstybės narės dėl kitų priežasčių nei transportavimo sauga gali nustatyti griežtesnius reikalavimus, nei numatytieji ADR konstrukcijos srityje.

49 Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad valstybės narės gali reglamentuoti ar drausti pavojingų krovinių vežimą jų teritorija, tik remdamosi kitomis priežastimis nei transportavimo sauga.

50 Kaip savo išvados 45 ir 46 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalis ir 5 straipsnio 1 dalis, kurios abi turi būti aiškinamos siaurai, kaip bendrosios taisyklės, nustatytos šios direktyvos (pagal kurią pavojingų krovinių vežimui taikomi draudimai ir leidimai, numatyti atitinkamuose šios direktyvos prieduose) 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse, išimtys, yra logiškai tarpusavyje susijusios, nes leidžia valstybėms narėms nukrypti nuo šios bendros taisyklės dėl skirtingų priežasčių.

51 Kalbant apie Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalį, reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 46 punkte pažymėjo generalinis advokatas, pabrėžiamosios dalelytės „tik“ vartojimas šioje nuostatoje reiškia, kad valstybės narės gali reglamentuoti arba uždrausti prekių vežimą jų teritorijoje vien dėl priežasčių, nesusijusių su transportavimo sauga, t. y. dėl priežasčių, kurios neturi jokio ryšio su transportavimo sauga.

52 Tokį Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalies formuluotės aiškinimą patvirtina šia direktyva siekiamas tikslas. Iš minėtos direktyvos 1, 5 ir 22 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ja siekiama, jog tarpvalstybinis ir nacionalinis pavojingų krovinių vežimas keliais, geležinkeliu ar vidaus vandens keliais Sąjungoje būtų vykdomas kuo geresnėmis saugumo sąlygomis, Sąjungos teisės aktų leidėjui nusprendus, be kita ko, taikyti ADR A ir B prieduose įtvirtintas saugumo taisykles taip, kad visoje Sąjungoje būtų užtikrintas vienodas suderintų saugumo taisyklių taikymas ir geras vežimo vidaus rinkos veikimas.

53 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad pagal vienintelę ADR konstatuojamąją dalį taisyklėmis, esančiomis šioje sutartyje, apimančioje konstrukcijos reikalavimus, siekiama padidinti vežimo keliais saugumą, valstybės narės negali, išskyrus Direktyvos 2008/68 6 straipsnyje aiškiai numatytas išimtis, pagal šios direktyvos 1 straipsnio 5 dalį nustatyti kitų transportavimo saugos taisyklių, nei numatytos šioje direktyvoje ir ADR A ir B prieduose, nes priešingu atveju jos rizikuotų pakenkti dvigubam saugumo taisyklių derinimo ir gero bendrosios rinkos vežimo srityje veikimo tikslui, paneigdamos Sąjungos teisės aktų leidėjo nuostatą, kad toje pačioje direktyvoje ir ADR prieduose nustatytomis transportavimo saugos taisyklėmis turi būti užtikrintos geriausios įmanomos saugumo sąlygos.

54 Taigi, kai valstybė narė nori reglamentuoti ar uždrausti pavojingų krovinių vežimą jos teritorijoje pagal Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalį, ji tai gali padaryti tik dėl priežasčių, nesusijusių su transportavimo sauga, antraip būtų pažeisti šia direktyva siekiami tikslai. Nors tokios priežastys, kaip matyti iš minėtos direktyvos 11 konstatuojamosios dalies, gali būti susijusios su nacionaliniu saugumu ar aplinkos apsauga, siekiant laikytis šių tikslų, svarbu, kad tos priežastys, kai jomis remiamasi, nebūtų

faktiškai susijusios su transportavimo sauga. Konkrečiai kalbant, valstybė narė, prisidengdama aplinkos apsauga, negali nustatyti konstrukcijos reikalavimų, nes ADR A ir B prieduose nurodytais reikalavimais siekiama, kaip priminta ankstesniame punkte, padidinti transportavimo saugą. Vis dėlto tokiu motyvu, kaip savo rašytinėse pastabose iš esmės pažymėjo Vokietijos vyriausybė, gali būti remiamasi siekiant, pavyzdžiui, reglamentuoti ar uždrausti pavojingų krovinių vežimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje esančiose ekologiniu požiūriu jautriose zonose, nes toks reglamentavimas visiškai nesusijęs su pačia transportavimo sauga.

55 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad valstybės narės, remdamosi Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalimi arba šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalimi, negali nustatyti tokių konstrukcijos reikalavimų, kaip nagrinėjama speciali karščiui atspari danga.

56 Be to, neatsižvelgiant į tai, kad, remiantis savivaldybės kolegijos rašytinėse pastabose pateiktais duomenimis, SND į pagrindinėje byloje aptariamą degalinę tiekiamos tik Nyderlandų tiekėjo transporto priemonėmis, turinčiomis karščiui atsparią dangą, reikia pažymėti: kadangi konstrukcijos reikalavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra nustatytas netiesiogiai SND dujovežių eksploatuotojams leidime, kuris išduotas degalinei, tokiu reikalavimu gali būti pažeista ne tik Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalis, kiek tai susiję su SND tiekimu atliekant nacionalinį vežimą atitinkamos valstybės narės teritorijoje įregistruotais dujovežiais, bet, kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkto, ir Direktyvos 2008/68 1 straipsnio 5 dalis, kiek tai susiję su visu SND tiekimu, kuris, be kita ko, gali būti atliekamas vykdant tarpvalstybinį vežimą kitoje valstybėje narėje įregistruotais dujovežiais.

57 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nustatyti griežtesnius konstrukcijos reikalavimus nei tie, kurie numatyti ADR A ir B prieduose, kaip antai valstybės narės valdžios institucijų reikalavimą degalinei, nustatytą remiantis aplinkosaugos leidimo forma priimtu administraciniu sprendimu, priimti SND tik iš dujovežių, turinčių specialią karščiui atsparią dangą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje.

Dėl antrojo klausimo

58 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Sąjungos teisę, visų pirma veiksmingumo principą, yra draudžiama nacionalinės procesinės teisės norma, kurioje numatyta, jog tam, kad Sąjungos teisei prieštaraujantis reikalavimas, nustatytas administraciniame sprendime, kurio tam tikros kategorijos teisės subjektai iš principo negali teisiškai ginčyti, galėtų būti panaikintas dėl neįvykdomumo, jeigu būtų įgyvendinamas vėlesniu sprendimu, teisės subjektas turi įrodyti, kad atlikus supaprastintą vertinimą nekyla jokių abejonių, jog nagrinėjamas reikalavimas akivaizdžiai negalėjo būti nustatytas atsižvelgiant į Sąjungos teisę.

Dėl priimtinumo

59 Savo rašytinėse pastabose savivaldybės kolegija mano, kad antrasis klausimas nesusijęs su ginču ir yra teorinis, nes pagrindinėje byloje nagrinėjamas administracinis sprendimas nėra teisiškai neskundžiamas ir vėliau nebuvo priimta sprendimo dėl jo vykdymo. Nedarydama išvados, kad antrasis klausimas yra nepriimtinas, Nyderlandų vyriausybė savo rašytinėse pastabose taip pat pateikia panašius argumentus.

60 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, kad tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti yra būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos

teisės nuostatos išaiškinimu (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 24 punktas ir 2018 m. vasario 7 d. Sprendimo *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 31 punktas).

61 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 25 punktas ir 2018 m. vasario 7 d. Sprendimo *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 32 punktas).

62 Be to, reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, bet dėl būtinybės veiksmingai išspręsti ginčą (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 194 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

63 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš tiesų mano, kad darant prielaidą, jog atsižvelgiant į atsakymą, kurį Teisingumo Teismas pateiks į pirmąjį klausimą, būtų konstatuota, kad pareiškėjos argumentas, jog pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas pažeidžia Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį, yra pagrįstas, vien tokia išvada, atsižvelgiant į *Awb* 8:69a straipsnį, neleistų šiam teismui panaikinti šio reikalavimo.

64 Be to, tiesa, kad formuluodamas antrąjį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paminėjo „vykdymo sprendimą, kuriuo siekiama užtikrinti teisiškai nebeskundžiamos ir Sąjungos teisę pažeidžiančios leidimo sąlygos įvykdymą“ ir kad sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą jis nenurodo, kad egzistuoja sprendimas, kurį savivaldybės kolegija būtų priėmusi, siekdama įgyvendinti 2016 m. sausio 18 d. sprendime nustatytą reikalavimą.

65 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad savo skunde X rėmėsi Nyderlandų administracinės teisės principu, pagal kurį leidimu negali būti nustatytas joks reikalavimas, jeigu kompetentinga valdžios institucija negali užtikrinti, kad adresatas jį įvykdys. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pripažindamas, kad X gali remtis šiuo principu, daro išvadą, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas gali būti panaikintas, jei būtų nuspręsta, kad jis negali būti įvykdytas dėl jo nesuderinamumo su Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalimi. Be to, jis pažymi, kad šį klausimą turi išnagrinėti iš esmės jau dabar, o ne per galimą vėlesnį procesą, kuriame būtų siekiama patikrinti kito sprendimo, skirto pagrindinėje byloje nagrinėjamam reikalavimui įgyvendinti, teisėtumą.

66 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai nurodo, jog pagal nacionalinę teisę jis turi išspręsti šį klausimą šioje nagrinėjamos bylos stadijoje, net jei savivaldybės kolegija nepriėmė sprendimo dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamo reikalavimo vykdymo. Todėl antrasis klausimas nėra hipotetinis ir atitinka būtinybę veiksmingai išspręsti ginčą.

67 Darytina išvada, kad antrasis klausimas yra priimtinas.

Dėl esmės

68 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip išdėstyta šio sprendimo 28 ir 63 punktuose, nepaisant šio sprendimo 57 punkte pateikto atsakymo į pirmąjį klausimą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas dėl *Awb* 8:69a straipsnio negali tokio teisės subjekto, kaip X, prašymu panaikinti

pagrindinėje byloje nagrinėjamame aplinkosaugos leidime nustatyto reikalavimo vien dėl to, kad jis prieštarauja Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 daliai, nes, kaip teigia pats šis teismas, šia nuostata nesiekiama apginti X intereso į šalia atitinkamos degalinės esančio gyvenamojo kvartalo fizinę apsaugą, todėl minėtas reikalavimas šioje stadijoje turi būti laikomas tokiu, kurio teisės subjektas, kaip antai X, iš principo negali teisiškai ginčyti. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad remdamasis Nyderlandų administracinės teisės principu, pagal kurį leidime, kurio toks teisės subjektas, kaip X, iš principo nebegali ginčyti, negali būti nustatyta jokio reikalavimo, jeigu kompetentinga valdžios institucija vėlesniu šį reikalavimą įgyvendinančiu sprendimu negali užtikrinti, kad adresatas įvykdys tą reikalavimą, X galiausiai gali pasiekti aptariamo reikalavimo panaikinimą, pateikdamas skundą dėl leidimo, kuriame nustatytas toks reikalavimas (tokį skundą taip pat nagrinėja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), su sąlyga, kad tenkinamas akivaizdumo kriterijus, t. y. kaip priminta šio sprendimo 29 punkte, paisoma Nyderlandų teisėje įtvirtintos taisyklės, kad atlikus supaprastintą vertinimą nekils jokių akivaizdžių abejonių, jog nagrinėjamas reikalavimas negalėjo būti nustatytas, nes pažeidžiamos aukštesnės galios teisės normos.

69 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, nesant Sąjungos teisės aktų atitinkamoje srityje, procesines taisykles, užtikrinančias teisės subjektams Sąjungos teisės suteikiamų teisių apsaugą, vadovaujantis valstybių narių procesinės autonomijos principu, turi nustatyti kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistema, tačiau su sąlyga, kad jos nėra mažiau palankios nei tos, kurios taikomos panašioms vidaus teisės situacijoms (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų Sąjungos teisinės sistemos suteiktų teisių įgyvendinimas netampa praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimas *CA Consumer Finance*, C-449/13, EU:C:2014:2464, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

70 Nagrinėjamu atveju iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išvadų matyti, kad akivaizdumo kriterijus atitinka lygiavertiškumo principą, nes taikant šį kriterijų nedaroma jokio skirtumo tarp prieštaravimo aukštesnės galios nacionalinės teisės normoms ir prieštaravimo Sąjungos teisės normoms.

71 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl minėto kriterijaus atitikties veiksmingumo principui.

72 Šiuo klausimu reikia priminti, kad kiekvienas atvejis, kai kyla klausimas, ar dėl nacionalinės procesinės nuostatos Sąjungos teisės taikymas tampa neįmanomas arba pernelyg sudėtingas, turi būti vertinamas atsižvelgiant į šios nuostatos svarbą visame procese, į proceso eigą ir jo ypatumus įvairiose nacionalinėse institucijose. Turint tai omenyje, prireikus reikia atsižvelgti į pagrindinius nacionalinės teismų sistemos principus, kaip antai teisės į gynybą apsaugą, teisinio saugumo principą ir tinkamą proceso eigą (2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Caixabank ir Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, C-224/19 ir C-259/19, EU:C:2020:578, 85 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

73 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, nurodo, kad Nyderlandų administracinėje teisėje numatytu akivaizdumo kriterijumi siekiama užtikrinti teisinio saugumo principą taip, kad įvykdomumas, taigi, ir galutinių sprendimų teisėtumas, galėtų būti ginčijamas tik tuo atveju, jei tokių sprendimų prieštaravimas aukštesnės galios teisės normoms, kaip antai Sąjungos teisės normoms, yra akivaizdus.

74 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vienas iš Sąjungos teisėje pripažintų bendrųjų principų yra teisinis saugumas. Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad galutinis administracinis sprendimo pobūdis prisideda prie teisinio saugumo ir kad Sąjungos teisėje nenumatytas reikalavimas, iš principo įpareigojantis įstaigą persvarstyti tokį galutiniu tapusį administracinį sprendimą (2019 m. spalio 16 d. Sprendimo *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Vis dėlto Teisingumo Teismas pažymėjo, kad tam tikromis aplinkybėmis gali būti

atsižvelgta į nagrinėjamų situacijų ir interesų ypatumus, siekiant rasti pusiausvyrą tarp teisinio saugumo ir teisėtumo reikalavimų atsižvelgiant į Sąjungos teisę (2012 m. spalio 4 d. Sprendimo *Byankov*, C-249/11, EU:C:2012:608, 77 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

75 Šiomis aplinkybėmis iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo paaiškinimų matyti, kad nacionaline procesine norma, kokia yra akivaizdumo kriterijus, kiek pagal ją teisės subjektui, kaip antai X, leidžiama prašyti konstatuoti, kad galutiniame sprendime nustatytas reikalavimas negali būti įvykdytas, ir taip pasiekti, kad šis reikalavimas būtų panaikintas, tik su sąlyga, kad būtų nustatytas akivaizdus prieštaravimas tarp minėto reikalavimo ir Sąjungos teisės, siekiama užtikrinti tinkamą teisinio saugumo ir teisėtumo principų pagal Sąjungos teisę pusiausvyrą, lemiamą reikšmę paprastai teikiant galutiniam atitinkamo reikalavimo pobūdžiui, kad būtų užtikrintas teisinis saugumas, kartu pripažįstant, jog tam tikromis griežtomis sąlygomis galimos išimtys.

76 Atsižvelgiant į šį tikslą, darytina išvada, kad veiksmingumo principas iš esmės nedraudžia tokios nacionalinės procesinės normos, kokia yra akivaizdumo kriterijus.

77 Vis dėlto siekiant užtikrinti, kad šis tikslas iš tikrųjų būtų pasiektas, šis kriterijus neturėtų būti taikomas taip griežtai, kad dėl sąlygos, susijusios su akivaizdžiu prieštaravimu Sąjungos teisei, teisės subjekto, kaip antai X, galimybė veiksmingai panaikinti nagrinėjamą reikalavimą faktiškai taptų iliuzinė.

78 Iš tiesų, jei taip būtų, būtų aiškiai nepaisoma veiksmingumo principo, pagal kurį, kaip priminta šio sprendimo 69 punkte, reikalaujama, kad dėl nacionalinės procesinės normos netaptų neįmanoma arba pernelyg sudėtinga taikyti Sąjungos teisę.

79 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas galėtų atsižvelgti į šio sprendimo 24 punkte primintą aplinkybę, kad Nyderlandų valdžios institucijos nusprendė nenustatyti šio reikalavimo kaip bendros privalomos nuostatos, nes manė, kad tokia nuostata gali pažeisti Direktyvos 2008/68 5 straipsnio 1 dalį.

80 Šios išvados nepaneigia 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimas *Ciola* (C-224/97, EU:C:1999:212) ir 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimas *ED & F Man Sugar* (C-274/04, EU:C:2006:233), kuriuos nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Iš tiesų šie du sprendimai priimti kitokiomis aplinkybėmis nei nagrinėjamos pagrindinėje byloje, todėl juose padarytos išvados neturi reikšmės šiai bylai.

81 Pirma, kalbant apie 1999 m. balandžio 29 d. Sprendimą *Ciola* (C-224/97, EU:C:1999:212), Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad pagal Sąjungos teisės viršenybės principą reikalaujama netaikyti šiai teisei prieštaraujančio galutinio administracinio sprendimo, kai vertinamas vėlesnio sprendimo, paremto pirmuoju iš šių sprendimų, pagrįstumas, be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, nagrinėtas ginčas nebuvo susijęs su pačiu šio pirmojo sprendimo teisėtumu. Pagrindinėje byloje savo ruožtu iš esmės kyla klausimas, ar veiksmingumo principą atitinka nacionalinė proceso teisės norma, kurios taikymas būtent ir leidžia netaikyti iš principo galutinio administracinio sprendimo tam tikros kategorijos teisės subjektams, jeigu šis sprendimas akivaizdžiai prieštarauja, be kita ko, Sąjungos teisei.

82 Antra, kalbant apie 2006 m. balandžio 6 d. Sprendimą *ED & F Man Sugar* (C-274/04, EU:C:2006:233) Teisingumo Teismas iš esmės nusprendė, kad sprendimas, kuriuo skiriama sankcija, negali būti motyvuojamas vien tuo, kad galutinis sprendimas susigrąžinti grąžinamąją išmoką jau buvo priimtas remiantis tuo pačiu reglamentu. Vis dėlto tokia situacija neatitinka situacijos pagrindinėje byloje, kuri, kaip priminta pirmesniame šio sprendimo punkte, yra iš esmės susijusi su nacionalinės procesinės normos, tam tikromis aplinkybėmis leidžiančios netaikyti galutinio administracinio sprendimo, atitiktimi veiksmingumo principui.

83 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti: pagal Sąjungos teisę, visų pirma veiksmingumo principą, nėra draudžiama nacionalinės administracinės teisės procesinė norma, kurioje numatyta, jog tam, kad Sąjungos teisei prieštaraujantis reikalavimas, nustatytas administraciniame sprendime, kurio tam tikros kategorijos teisės subjektai iš principo negali teisiškai ginčyti, galėtų būti panaikintas dėl neįvykdomumo, jeigu būtų įgyvendinamas vėlesniu sprendimu, teisės subjektas turi įrodyti, kad atlikus supaprastintą vertinimą nekyla jokių abejonių, jog nagrinėjamas reikalavimas akivaizdžiai negalėjo būti nustatytas atsižvelgiant į Sąjungos teisę, tačiau su sąlyga, kad ši norma nebūtų taikoma taip griežtai, jog teisės subjekto galimybė pasiekti nagrinėjamo reikalavimo veiksmingą panaikinimą faktiškai taptų iliuzinė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

84 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. **2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais, iš dalies pakeistos 2014 m. lapkričio 21 d. Komisijos direktyva 2014/103/ES, 5 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama nustatyti griežtesnius konstrukcijos reikalavimus, nei numatyti 2015 m. sausio 1 d. galiojusios redakcijos 1957 m. rugsėjo 30 d. Ženevoje sudarytos Europos sutarties dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais A ir B prieduose, kaip antai valstybės narės valdžios institucijų reikalavimą degalinei, nustatytą remiantis aplinkosaugos leidimo forma priimtu administraciniu sprendimu, priimti suskystintas naftos dujas tik iš dujovežių, turinčių specialią karščiui atsparią dangą, kaip antai nagrinėjamą pagrindinėje byloje.**

2. **Pagal Sąjungos teisę, visų pirma veiksmingumo principą, nėra draudžiama nacionalinės administracinės teisės procesinė norma, kurioje numatyta, jog tam, kad Sąjungos teisei prieštaraujantis reikalavimas, nustatytas administraciniame sprendime, kurio tam tikros kategorijos teisės subjektai iš principo negali teisiškai ginčyti, galėtų būti panaikintas dėl neįvykdomumo, jeigu būtų įgyvendinamas vėlesniu sprendimu, teisės subjektas turi įrodyti, kad atlikus supaprastintą vertinimą nekyla jokių abejonių, jog nagrinėjamas reikalavimas akivaizdžiai negalėjo būti nustatytas atsižvelgiant į Sąjungos teisę, tačiau su sąlyga, kad ši norma nebūtų taikoma taip griežtai, jog teisės subjekto galimybė pasiekti nagrinėjamo reikalavimo veiksmingą panaikinimą faktiškai taptų iliuzinė, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**

Parašai.